

Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Tarkan Deniz ile Yeni Kitabı ve Güncel Meseleler Hakkında Söyleşi

BERİL HAKVERİR: *Sayın Tarkan Deniz, merhaba. Öncelikle EUROPolitika Dergisi olarak röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz.*

Sayın Deniz, hayatımız pek çok kuruluşta görevler alarak ve sivil toplum kuruluşlarında da sorumluluklar alarak yoğun geçmiş. Aynı zamanda pek çok alanda ödüllere¹ de layık görüldünüz. Okuyucularımıza kendinizden bahsedebilir misiniz?

TARKAN DENİZ: Merhaba. Rica ederim, asıl bu fırsat verdiğiniz için size ve EUROPolitika yayın kuruluşuna teşekkür ederim.

¹ Layık görüldüğü bazı ödülleri:

2005 - Dünya Bankası tarafından ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen "Avrupa Yolunda Sosyal İlerleme ve Katılım" temalı Türkiye Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Proje Yarışması Finalist Ödülü,
2007 - Junior Chamber International Genç Liderler ve Girişimciler (JCI) Derneği Türkiye tarafından gerçekleştirilen TOYP "Türkiye'nin On Başarılı Genç" yarışmasında değişime liderlik ederek sosyal sorumluluk projelerine olan katkılarından dolayı JCI Senato Özel Ödülü Birincisi,
2010 - Genç Liderler Derneği (GLD) tarafından 2009-Yılın Genç Liderleri Yarışması'nda Yılın Genç Girişimcisi Ödülü,
2012 - Genç Turizmciiler Derneği (GTD) tarafından Turizme Destek Özel Ödülü,
2019 - Türkiye'nin ilk ve tek protokol dergisi By Protokol'un İş İnsanı dalında Gümüş Kariyer Ödülü.

1975 Ordu doğumluyum. Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Lisans, Bahçeşehir Üniversitesi Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans mezunuyum. Master programımı, uygulamalı ve yerinde eğitim programları kapsamında Amerikan Devlet Sistemi ve Amerikan Dış Politikası adlı iki kredi dersimi Washington, D.C.'de alarak, mezuniyet için ilgili alanda gerekli çalışmaları başarıyla tamamlayarak mezun oldum. "Somali ve Deniz Haydutluğu" konularında kapsamlı bir bitirme projesi sundum ve bu alanda da bir kitap çalışmamı 2013 yılında tamamladım henüz yayımlamadım. Bu çalışmanın bir neticesi olarak ilgili dönemde, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı İstanbul Uluslararası Kalkınmada Özel Sektör Merkezi (UNDP/IICPSD) Türkiye Direktörü Dr. Simona Marinescu'nun resmi Teşekkür Mektubu'na layık görüldüm. Bahçeşehir Üniversitesi Hükümet Liderlik Okulu (HLO) bünyesinde Siyaset Okulu, Global Liderlik Forumu "Ortadoğu Araştırmaları" ile Global Liderlik

Forumu (GLF) “Amerikan Araştırmaları-Küresel Güç Politikaları”, Diplommat Okulu sertifika programlarını ve BAU Siyaset Okulu Amerika (2 hafta yoğun, Washington, D.C.’de) sertifika programını tamamladım. Okan Üniversitesi Siyaset Okulu sertifika programının ve Karadeniz Stratejik Araştırmalar Merkezi (KASAM) Fikir, İktisat ve Siyaset Okulu sertifika programının ilk mezunları arasındayım. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu’nda (DEİK) 2010-2017 yılları arasında Türkiye-Malezya, Türkiye-Singapur ve Türkiye-Tayvan İş Konseylerinde Yürütme Kurulu Üyeliği ve Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulundum. Bunun yanı sıra; DEİK Türkiye-Katar İş Konseyi nezdinde oluşturulan İnşaat ve Altyapı Çalışma Komitesi ile Savunma ve Havacılık Çalışma Komitesi ve Türkiye-Malezya İş Konseyi nezdinde oluşturulan İnşaat ve Altyapı Çalışma Komitesi ile DEİK’in PPP (Kamu Özel Ortaklığı) Çalışma Komitesi’nde de üye olarak görevlerde bulundum. Karadeniz Vakfı Mütevelli ve Meclis Üyesi olup, Yürütme Kurulu eski Üyesiyim. Karadeniz Vakfı bünyesinde kurulan Karadeniz Stratejik Araştırmalar Merkezi (KASAM) İstişare Kurulu, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, Uluslararası İlişkiler Konseyi (UİK) Derneği, Yeniköy Spor Kulübü Derneği Kongre Üyesi, TOBB İstanbul Genç Girişimciler Kurulu eski Üyesi, Propeller Kulübü Derneği Dış İlişkiler Komitesi eski Üyesi, Junior Chamber International Genç Liderler ve Girişimciler (JCI) Derneği Avrasya Őubesi 2007 dönemi

eski Başkan Yardımcısıyım. Turizm ve Tanıtma Platformu (TUTAP) Türkiye’nin Kültür ve Turizm Elçisiyim. 2011 yılından bu yana on yıldır Ordu Ticaret ve Sanayi Odası (OTSO) Başkanı Fahri Danışmanı ve Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Danışma Kurulu Üyesiyim.

BERİL HAKVERİR: “Söz Uçar Yazı Kalır” isimli kitabımız 2021 yılının ocak ayı itibariyle yayımlandı. Pek çok önemli konuyu ele aldığımız bu kitap uluslararası ilişkiler literatüründe bir başucu kitabı olarak yer almakla birlikte geniş bir okuyucu kitesine de sahip oldu. Sayın Deniz, kitabımızın önsözünde bizlere pek çok

önemli yazar ve düşünürün sözlerinden örnekler veriyorsunuz. Bu sözlerin hayatımızdaki etkisi nasıl oldu? Kitabımızın çıkış noktasındaki düşüncelerinizi bizimle paylaşabilir misiniz? Kısa sürede geniş bir kitleye ulaşan kitabımızın başarısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

TARKAN DENİZ: Kadim çağlardan günümüze söylenmiş tüm özlü sözlerin barındırdığı anlam çok güçlü. Bu sözlerden kıssadan hisse kendime göre bir anlam çıkartıyorum. Yol haritası gibi hayatımda uygulamaya çalışıyorum. Bu konuda ne kadar başarılı oluyoruz ve ders alıyoruz bunu olaylar karşısında gösterdiğimiz tutumlarımız gösterir. Okuduğum kitaplardan ve izlediğim filmlerden edindiğim beğendiğim özlü sözleri yıllardır not ediyorum. 3-4 kez kitap bağış kampanyası ile okullara kitaplar bağışlamış olsam da evimde bir kitaplığım da var. Kitap okumak ve kitapçıları gezmek hoşuma gidiyor, büyük keyif alıyorum. Kitapsız bir evi asla düşünemiyorum. Dünyada en güzel hediye kitap. Onlarca özlü sözler kitabına ve bir erdemler sözlüğüne de sahibim.

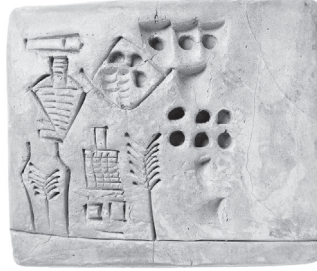
Kitabımın “Önsöz” yazısında da belirttiğim üzere, Stephen King der ki; “Eğer okumaya vaktiniz yoksa, yaz-

maya da vaktiniz yok demektir”. Covid-19 Koronavirüs küresel salgınına denk gelen zor dönemde evde kaldığımız hafta sonlarında yoğun çalışma ile özenle hazırlayıp yayına hazırladım. Kitabımı yazdıktan sonra da kapak ve iç tasarımında alanında uzman kişi ve kurumlardan profesyonel hizmet ve destek aldım. Bu vesile ile de her birine teşekkürlerimi sunarım.

Siyaset Bilimi’ne her zaman büyük bir ilgim olmuştur. Çalışma ve görevlerim de gereği küresel, uluslararası, ulusal ve yerel konularla ilgilendim. 1999–2020 yılları arasında kaleme aldığım ve çeşitli gazete, dergi ve internet haber sitelerinde yayımlanan yüzlerce yazılarımdan arasında özenle seçtiğim 60 makalemden oluşan, dört ana bölümde derlediğim “Söz Uçar Yazı Kalır” adlı kitabım Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık tarafından bu yılın başında Ocak ayında yayımlandı. Kitabımın takdim yazısını ise; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu yazdı.

Sizin de bahsettiğiniz üzere geniş bir kitleye ulaşan, kısa zamanda her kesimden yoğun ilgi gören ve beğeni ve olumlu yorumlar alan kitabımın Birinci Bölümü “Uluslararası”, İkinci

TARKAN DENİZ

“SÖZ UÇAR YAZI KALIR”*

* VERRA VOLANT, SCRIPTA MANENT

KIDY

Bölümü “Ulusal, Bölgesel ve Yerel”, Üçüncü Bölümü “Enerji” ve Dördüncü Bölümü ise “Liderlik, Yönetim, Teknoloji ve Kişisel Gelişim” başlıklı konular üzerine makalelerden oluşmaktadır.

Makalelerin başlıklarım ise; Küresel Ekonomide Kilit Ülkeler, Barış ve İstikrara Giden Yolda Türkiye – Libya İşbirliği, Tarihten Günümüze Lübnan ve Geleceği, Türkiye – Brezilya İlişkileri, Türkiye – Malezya İlişkileri, Afrika Boynuzu’nda Bir Ülke: Somali, Brexit Yahut Great Exit (Büyük Çıkış), Önce İnsana Yatırım (Kuzey Makedonya), Tek Kuşak Tek Yol – Yeni İpek Yolu, Çin ve Ardından Hindistan, Türkiye’nin Uzak Doğu ve Asya Pasifik Ülkeleri’nden Çin, Hong Kong, Japonya, Güney Kore ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri, 6. Uluslararası Türk – Asya Kongresi, Türkiye ve Dostları, Birinci Dünya Savaşı, Ödlek Oyunu (Chicken Game) Teorisi, “Yeni Dünya Düzeni” out – “Yepyeni Uluslararası Düzen” in, “Miracolo Economico” Yani Ekonomik Mucize ve “Agnelli” – “Menfi Düşünme Melfi Düşün”, Dünya Para Piyasasının Indiana Jones’u Dr. Mark Mobius, Kazanan Her Şeyi Alır (2020 ABD Başkanlık Seçimleri), Amerika Birleşik Devletleri’nde Bakanlar (Sekreterler) Kabinesi, G-20 İçin Bir Önerim Var, T Modeli (Türkiye Modeli), Bölgesel Kalkınma İçin Alternatif Önerim: Karadeniz Araştırmaları Enstitüleri, Ordu İlinin Bir Hayali Gerçek Oldu: Ordu Üniversitesi, Ordu İli İş Dileği ve Dilek Haritası, Fındık, Prefabrik

Çağı Pek Yakında, Türkiye’nin Yerli ve Milli Otomobil Projesi TOGG, Türkiye’nin Doğalgaz Politikası ve Enerji Güvenliği, Çevre ve Enerji Güvenliği, Enerji Güvenliği ve Son Paylaşım, Akdeniz ve Enerji, Türkiye Enerji Görünümü, Karadeniz’de Hidrojen Sülfür (H₂S), Küresel Yetkinlikler, Önderlik, Güç, Gelecek, Risk, Rocky’den Oğluna Baba Nasihatı: “Annemi (Kabri) Ziyaret Etmeyi Unutma”, Bir Üniversite Var Ederken, İngiltere Atom Enerjisi Kurumu Emeritus Başkanı Lady Barbara Judge, Otobüs Senaryosu, Kirpi Mesafesi, Kırık Cam Teorisi, Şövalyeliğin Kuralları, Yunus Balığı Winter, Ego, Korku Yok, 2020 Yılı Olimpiyat Oyunları ve 7 Eylül’de İyi Olan Kazansın, Herkes Kazanır, Murat 124 ve Ferrari ile Lamborghini Kapışması, İletişim Çağı ve Sosyal İletişim Ağları, Mutfak Robotlarından İnsansı Robotlara, Mekanik Türk ve Yapay Yapay Zeka, Lego, Dijital Oyunlar ve Halk Oyunları, Her Şeyin Başı Sağlık, Yarınlarımız Olan Çocuklar, Hayat Yolu.

Kitabımın yayımlanması üzerinden iki ay gibi bir süre geçmesine rağmen özellikle yurt genelinde geniş bir kitleye ulaşmasında etkili olan yöntem ise 25 yıldır iş, siyaset, akademik, sivil toplum, basın ve medya dünyasında edindiğim kıymetli dostlar ve tanışlarımdır. Ağlar yani bağlantılar çok önemli. Farklı disiplinlerden tanışma veya çalışma imkânım olan binlerce isim içinden yer darlığı nedeniyle ancak 45 kadar okur görüşlerine yer verebildim. Elbette sonrasında sosyal

medya üzerinden yazılı bir bu kadar daha okur yorumları ve geri bildirimler aldım. Son derece memnuniyet verici ve motive edici cümleler dolu yazılardı. Tek başına sadece bir kuyuya atılan taş veya denizde su üzerinde sektirilen taş gibi bir veya birkaç dalga ancak etki yapar, ama sonuçta taş dibe batar. Sürekli bir etkisi olmaz. Oysa ki sinerji, ortak akıl ve ekip çalışması ile daha uzun ömürlü kalıcı hatırlanan ses getiren eserler, çalışmalar başarılar elde etmek sürdürülebilir bir başarı için mümkündür. Bu çalışmamda da yine, 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan ve 2021 yılında etkisini devam ettiren Covid-19 salgını döneminde kısıtlı imkanlar ve zor şartlar altında da olsa zaman ve imkan ölçüsünde bilen uzmanlara danışmaya gayret ettim ve bilmediğimi bir bilene sordum. Hemen hemen okurların tamamının ortak görüşü ise; çalışmayı başarılı bulmaları, yazıya dökülerek kalıcı olmasının çok önemli olduğunun bir kez daha vurgulanması ve elbette eserin gelecek kuşaklar içinde kaynak kitap niteliğinde eser olarak son çeyrek asrın bir analizi açısından da değerlendirilmesi gerektiği yönünde oldu. Yöntem olarak bir formülüm yok, kitap tanıtım yazısı kaleme aldım ve bir sayfalık basın bülteni şeklinde ekinde kitabımın kapak fotoğrafı ile birlikte bağlantılarımla paylaşmaya çalıştım. Katkı ve ilgilerinden dolayı başta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Ordu Ticaret ve Sanayi Odası (OTOSO), İstanbul Ticaret Odası (İTO), İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), Bahçeşehir Üniversitesi BAU Mezun,

Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND), Uluslararası Politika Akademisi (UPA) ile çok sayıda yerel ve ulusal gazete, dergi, bülten ve haber siteleri, sosyal bağlantılarıma ve tüm okurlara vermiş oldukları kitap tanıtım destekleri için şahsen teşekkürlerimi sunarım. İmkân ölçüsünde bazı oda ve üniversitelerin kütüphanelerine kitabımı hediye etmeye çalıştım.

BERİL HAKVERİR: *Dört bölümden oluşan kitabınız birinci bölümde “Uluslararası”, ikinci bölümde “Ulusal, Bölgesel ve Yerel”, üçüncü bölümde “Enerji” ve dördüncü bölümde ise “Liderlik, Yönetim, Teknoloji ve Kişisel Gelişim” başlıklı konular üzerine makalelerden oluşuyor. Libya’dan Somali’ye, Brexit’ten, Kuzey Makedonya’ya, Çin’e, Hindistan’a ve hatta Birinci Dünya Savaşı’na kadar geniş bir yelpazede uluslararası makaleleri içeren kitabınız aynı zamanda Karadeniz Araştırmaları Enstitüleri, Türkiye’nin Yerli ve Milli Otomobil Projesi TOGG, Türkiye’nin Doğalgaz Politikası ve Enerji Güvenliği, Çeore ve Enerji Güvenliği, Akdeniz ve Enerji, Yapay Zekâ ve Kırık Cam Teorisi gibi pek çok yazınızı bir araya getiriyor. Sayın hocam, pek çok alanda yer alan gözlemlerinizi etkileyen faktörler nelerdir? Bu denli kapsamlı bir çalışmanın ortaya çıkış sürecini bizlerle paylaşmak ister misiniz?*

TARKAN DENİZ: Elbette. Öncelikle yukarıda da kısaca bahsettiğim üzere mezuniyetim ile ilgi alanlarım ile halen aktif görev aldığım sivil toplum ve iş dünyası çatı kuruluşlarında deneyimlerim ve faaliyetlerim uyum

içindeler. Yerelden küresele yüzlerce meselede ve durum karşısında strateji geliştirme, öneri sunma ve araştırma yaparak yazıya dökmeye ve bunları paylaşmaya çalıştım.

Bir Çin atasözü der ki; “En silik mürekkep en keskin zekadan daha iyidir”. Dilimizde, “Buz üstüne yazı yazmak” diye güzel bir deyim var. Dilimize de yerleşen Türkçe anlamını kitabıma başlık olarak uygun gördüğüm “Verba volant, scripta manent”, Latince kadim bir söz olup, cümle dilimize tam anlamıyla tercüme edildiğinde, “konuşulan kelimeler uçup gider, yazılı kelimeler kalır” anlamına gelmektedir. Sözün özü ise; “Söz uçar yazı kalır”.

Yeni yaşanan bir olayı örnek vermek isterim. Dünyanın en önemli su yollarından olup, Akdeniz’i Kızıldeniz’e bağlayan Mısır’daki Süveyş Kanalı’ndaki deniz trafiğinin, karaya oturan dev konteyner gemisinin hareket edene kadar yeniden durdurulduğu bildirildi. 24 Mart’ta şiddetli rüzgâr ve kum fırtınası sebebiyle Süveyş Kanalı’nda kontrolden çıkarak sürüklenmesi, ardından kanalın 151. kilometresinde karaya oturarak kanalı her iki yönde trafiğe kapatmasıyla başlayan kriz kısa zamanda büyüdü. Petrol taşıyan tankerlerin yollarına devam edememesi nedeniyle günlük zarar yaklaşık 10 milyar doları bulurken 5 gün sonra nihayet gemi zarar görmeden kurtarıldı. 2021 Ocak ayında yayımlanan “Söz Uçar Yazı Kalır” adlı kitabımda da yer verdiğim “Tek Kuşak Tek Yol–Yeni

İpek Yolu” başlıklı yazımda bahsettiğim üzere alternatif ve önemi artan hat ise Yeni İpek Yolu güzergahıdır. 24 Mart 2021 tarihinde Süveyş’teki krizle birlikte birçok analist en iyi rotanın Tarihi İpek Yolu olduğunu belirttiler. Çin devlet başkanı Xi Jinping’in 2013 sonunda duyurduğu ve Tarihi İpek Yolu’nun canlandırılması amacıyla geçtiğimiz yıllarda hayata geçirilen “Tek Kuşak Tek Yol” projesi, Süveyş Kanalı’na uğramadan 10 bin km yol katedilerek 15-20 günde Avrupa’ya ulaşımı mümkün kılıyor. Süveyş Kanalı’ndan geçen Okyanus Yolu kullanılırsa bir konteyner 20 bin km yol katederek 45-60 gün içinde Avrupa’ya ulaşıyor. Türkiye projesinde “Orta Koridor” olarak adlandırılan güzergahta jeopolitik konuma sahip. Rota üzerinde Yavuz Sultan Selim ve Osmangazi Köprüleri ile 18 Mart Çanakkale Köprüsü, Marmaray ve Avrasya Tüneli de kullanılıyor.

Yaşanan bu kazada bile birçok cevap bekleyen sorular karşımıza çıktı ki bunlardan bazıları; alternatif güzergahlar, navlun artışları, petrol ve gaz fiyat artışları, alternatif sefer yollarının maliyeti ve seyir güvenliği, sigorta hizmetlerinde artışlar, tazminatlar ve muhatapları meselesi, gemi kurtarma hizmetleri ve ilave ekipman ve alt ve üst yapı yatırımları, klavuzluk hizmetleri ve geçiş ücretleri vb.

Yüksel lisans ve doktora yapacak olanlara bu son yaşanan bu denizcilik olayı vaka çalışmasını tez olarak ele alıp, üzerinde bir çalışma yapmalarını önemle tavsiye ederim.

BERİL HAKVERİR: Makaleleriniz pek çok konuda kapsamlı bir çalışmanın ürünü, öngörüleriniz ise ileri görüşlü tespitlerden oluşuyor. Bu hususta COVID-19 süreci ile ilgili düşüncelerinizi de merak ediyoruz, bu dönemde başlayan uzaktan eğitim ve prefabrik yapılar gibi daha önceki çalışmalarınızda öngördüğünüz birçok gelişme yaşandı. Bu konu hakkındaki düşüncelerinizi bizimle paylaşmak ister misiniz? Yazılarımızda yer aldığı üzere bu pandeminin “Küresel Ekonomide Kilit Ülkeler”in üzerinde ve BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) ile MIKTA (Meksika, Endonezya, Güney Kore, Türkiye ve Avustralya) gibi Türkiye’nin de içinde bulunduğu, “yükselen güçler” olarak tanımlanan ülkeler üzerindeki etkileri hakkındaki düşüncelerinizi okuyucularımızla paylaşır mısınız?

TARKAN DENİZ: 22 yıl önce kaleme aldığım “Hayat Yolu” adlı ilk makalem, 9 Ağustos 1999’da Dünya Gazetesi’nin Türkiye Finans Yöneticileri Vakfı iş birliği ile çıkan “Finans Kulüp” adlı ekinde yayımlandı. Uzaktan eğitim, sağlık ve salgın hastalıklar gibi konulara değindim makalemi 22 yıl önce kaleme almama neden olan düşüncelerim arasında, 2020’ye gelindiğinde iş ve eğitim dünyamızı dahil tüm dünyada iş yapma ve eğitim alma şeklimizi değiştiren küresel salgın Covid-19 virüsü elbette yoktu. Fakat, sürekli artan dünya nüfusu ve daha küresel hale gelen birbirine benzeyen AVM ve sokaklar, genişleyen şehirler gösteriyordu ki, eğitime her zaman her yerde ulaşmak bir lüks olmaktan çıkıp, ihtiyaç haline gelecek diye düşünmüş ve bazı öneriler sunmuştum. Dünyamız artık yaşlandığı

“Söz Uçar Yazı Kalır”, Latince: Verba volant, scripta manent” adlı bir şiir dizgi serisini ödüllüde, “İnsanlar sözler için gelir, yazı için gelirler” sözünü anlattığını belirtiyor. Sözün özü ise: “Söz uçar yazı kalır.”

Tarkan DENİZ, “Söz Uçar Yazı Kalır” adlı kitabında 1999 – 2020 yılları arasında kökeni köklü ve çığır açmış olan yazarlardan seçtiği Küresel Ekonomide Kilit Ülkeler, Derya ve İhtisas Güçleri, Yokla Türkiye – Libya İhtilafı, Türkiye’den Gümüşten Lübnan ve Gülcüğü Türkiye – Brezilya İhtilafı, Türkiye – Malezya İhtilafı, Afrika Bölgelerinde Bir Ülke Somali, Brezilya’da Çığır Açan (Büyük Çığır), Çin’in İnci Yürüm (Kıyık Mükemmeli), Türk Ekişi Türk Yolu, Yeni İpek Yolu, Çin ve Arından Hindistan, Türkiye’nin Uzak Doğu ve Asya Pasifik Ülkelerinden Çin, Hong Kong, Japonya, Güney Kore ile Ticari ve Ekonomik İhtilafı, 6. Uluslararası Türk – Asya Kongresi, Türkiye ve Dünyası, Birinci Dünya Savaşı, Öldü, Öyün (Çözümler Çözümler), “Yeni Dünya Dönem” (Çözümler Çözümler), “Yeni Dünya Dönem” (Çözümler Çözümler), “Yeni Dünya Dönem” (Çözümler Çözümler) in, “Miracle

Economic” Yeni Ekonomik Mücadele “Agenda” – “Menfi Değişime Mafiyalı Değişim”, Dünya Para Piyasasının İndirgenmesi Dr. Mark Mobus, Kararın Her Şeyi Aher (2020 ABD Başkanlık Seçimi), Amerika Birleşik Devletleri’nde Beklenen (Şahitler) Kilitler, G-20’den Bir Öneri, Vize, E-Mobil (Türkiye-Mobil), Bölgesel Kalkınma için Alternatif Öneriler: Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü, Okul İhtilafı Bir Hayatı Geçmiş Okul: Okul Üniversitesini, Okul İhtilafı ve Diğer Hayatın, Fantezi, Prefabrik Çığır Pak Yaka, Türkiye’nin Yeni ve Milli Otomobil Projesi TOGG, Türkiye’nin Doğalgaz Politikası, Enerji Güvenliği ve Son Paylaşım, Akdeniz ve Enerji, Türkiye Enerji Geleceği, Karadeniz’de Halkın Salkarı (Halk), Karacöl’ün Kalkınması, Okul’un, Çağ, Gelecek, Söz, Reçel’den Öyküye Baka Nispetin “Annesi (Kabri) Ziyaret Etmeye Unuttu”, Bir Üniversite Var Ederken, İngiltere Atom Enerjisi Kurumu Enerjisi Bilgisi Lady Barbara Judge, Okul’un Sınırları, Kıyık Mükemmeli, Kiriş Camiisi, Sınırlı Sınırlı Sınırlı, Yama Balığı, Winter, Ege, Korkun Yok, 2020 Yılı Olimpiyat Oyunları ve 7. Eylülde İy Olan Kazanma, Halkın Kazanma, Murat 124 ve Ferraride Lamborghini Kırpması, Birinci Çığır ve Sosyal Berçim Ağları, Miral’a Robotlardan İhtilafı İhtilafı, Nöbetli Türk ve Yayıncı Yazı Zeki, Logo Dijital Oyunlar ve Halk Oynama, Her Şeyin Baş Salkarı, Yandırıma Olan Geceklere, Hayat Yokla Yokla Yokla Yokla Yokla Yokla Yokla

TARKAN DENİZ

SÖZ UÇAR YAZI KALIR

TARKAN DENİZ

“SÖZ UÇAR YAZI KALIR”*

* VERBA VOLANT. SCRIPTA MANENT

KIDY

D

KIDY

gibi insanlar da yaşlanıyor. Evinden çıkamadan hayatını geçiren yüz milyonlarca insan var. Dünyada 3 milyona yakın insanın ölümüne neden olan Covid-19 gösterdi ki, elektronik ticaret ve dağıtım hizmetleri ile tedarik zinciri önem kazandı. Toplantılar ve görüşmeler ve eğitimler bir anda hızla bu ani değişime ayak uydurarak pozisyonlarını aldılar. Uyum sağlama önemli olup, iyi yönetişime ve akıllı uygulamalara bir örnek vermek gerekirse Türkiye, en başta e-devlet uygulamaları olmak üzere dijital dönüşümü büyük oranda başardı ve tamamladı.

Çinlilere atfedilen bir atasözüne göre, "Kriz" aynı zamanda "Fırsat" kelimesine karşılık geliyor! diye duymuşsunuzdur. Fakat elbette her krizden de fırsat çıkarma niyeti ile krizin olumsuz etkilerini insanlık namına bir fırsata veya kurtuluşa çevirmek ayrı şeylerdir. Çin ile ilgili de zaten kitabımda Tek Kuşak Tek Yol veya Yeni İpek Yolu gibi ticari ve uluslararası konularda yazım olmakla birlikte, konuya tekrar dönersek, Çin'de başlayan ve tüm dünyayı maalesef kısa sürede etkisi altına alan ve milyonlarca insanın hayatına mal olan küresel salgınla mücadelede kesin kaynağı ne kadar biliniyor veya bilinmiyor ama Çin yine telafi edercesine iki önemli konuda hızlı aksiyon aldı ve pandemi hastaneleri ve aşı çalışmalarına başladılar ve başarılı da oldular. Kitabımda yer verdiğim bir yazım ile ilgili olarak, Covid-19 virüsü 2020 Mart ayında ilk defa ülkemizde de görül-

meye ve etkisini ciddi hissettirmeye başladığı ilk günlerde salgınla mücadele için pandemi hastanesi önemi ve gerekliliği hususunda hemen bir yazı kaleme aldım ve "Prefabrik Çağı Pek Yakında" başlıklı makalem 17 Mart 2020 tarihinde Karadeniz Ekonomi sitesinde yayımlandı. Mart ayı boyunca çok sayıda resmi yetkili kişilerle de paylaştığım bu önerim bir şekilde gerçekleşti. 2020'nin Nisan-Mayıs aylarında ilerleme sağlandı ve ülkemizde de resmi olarak kararı alınarak ilk kez hayata geçti.

Salgının yayılma hızına bakılırsa şu an bir ülke veya belli bir bölge üzerinde değil de tüm dünya üzerinde ölümcül etkisi olduğundan dolayı bu tür salgınlardan ve tabii afetlerden ders alarak, kurallara uyarak hazırlıklı olup, bireysel ve toplumsal tüm önlemlerimizi almalıyız. Eğitim ve sağlık ve sosyal hizmetler alt ve üst yapıları iyi, güçlü, donanımlı ve modern olan teknolojiyi yakalamış ülkeler ile her alanda kendi kendine yetebilen ülkeler bu krizleri atlama konusunda daha avantajlılar.

BERİL HAKVERİR: *Sayın Deniz, bildiğiniz üzere Brexit sürecinden sonra Frexit, İtalexit gibi pek çok yeni ayrılma sloganları gündeme geldi. Siz de "Brexit Yahut Great Exit" isimli yazınızda bu konuyu ele almıştınız. Avrupa Birliği'nin geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce var olan krizlere eklenen COVID-19 krizi Birlik'in geleceğinde etkili olacak mı?*

TARKAN DENİZ: Avrupa Birliği ve Brexit üzerine kaleme aldığım ve 2020

yılında Karadeniz Ekonomi Gazetesi ve Ekovitrin Dergisi'nde yayımlanan "Brexit Yahut Great Exit (Büyük Çıkış)" başlıklı makaleme "Söz Uçar Yazı Kalır" isimli kitabımda da siz okurların ilgisini çekeceğini düşünerek yer verdim.

Birleşik Krallık, Avrupa Birliği'nden kopuşu ifade eden Brexit'in ardından tarihi kararlar almaya devam ediyor. Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği üyeliğinden ayrılma kararı ve referandumunun diğer yaygın kullanımı "Brexit" sözcüğüdür. Brexit, "Britain" (Britanya) ve "exit" (çıkış) sözcüklerinin birleşmesinden oluşmakta ve İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılmasını ifade etmektedir. Brexit, Birleşik Krallık'ın ilk Avrupa referandum girişimi değil. 1975 yılında, yani topluluğa katılmalarından tam iki yıl sonra da yine böyle bir girişimde bulunup, o zamanki adı ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'ndan (AET) yol yakinken ayrılmak istemişti. 'Sapiens', 'Homo Deus' ve '21'inci Yüzyıl İçin 21 Ders' çok satan kitaplarının yazarı Yuval Noah Harari ise; "Avrupa Birliği'nin temel başarısı, ekonomik değildir. Avrupa kıtasına barış getirmesidir. Avrupa Birliği çökerse savaş Avrupa'ya dönebilir" dedi.

Covid-19 ile de ilgili sorunuza gelince, şu an Avrupa Birliği'nin geleceğinden ziyade dünyanın geleceğine yönelmemiz ve çözüm önerileri aramızda gereken sanırım. Birleşmiş Milletler eski Genel Sekreteri Kofi Annan, içinde bulunduğumuz ve son bir

yıldır ülkemizi ve tüm dünyayı etkisi altına alan öldürücü Covid-19 virüsü salgını ile ilgili olarak "İnsanlık tarihindeki önceki dönemlere göre çok daha ileri düzeyde ortak kaderi paylaşmaktayız. Ancak hep birlikte karşısına çıkarsak ona hâkim olabiliriz." der. Covid-19 sadece bireyler üzerinde değil toplum ve tüm kurumlar ile devletler üzerinde de ciddi maddi ve manevi etki bırakmaktadır. Maalesef çok sayıda can kayıpları yanında sağlık ve eğitim başta olmak üzere ciddi anlamda kaynak kullanımı ve bunun finansmanı aşırı yük oluşturmaktadır. Kaynakları etkin ve verimli kullanarak ve Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere yetkili kişileri dinleyerek kurallara hep birlikte uyarak bu sorunu da aşacağımıza inanıyorum. Karşımızdaki ne kadar sağlıklı ise bizler de o kadar sağlıklı ve iyi olacağız. Herkesin sağlıklı olması ve sıfır Covid-19 vakası öncelikli küresel hedef olmalı dünyada.

BERİL HAKVERİR: *Son olarak, okuyucularımıza iletmek istediğiniz şeyler ve genç akademisyen aday arkadaşlarımıza tavsiyeleriniz nelerdir? Röportaj teklifimizi kabul ettiğinizi için çok teşekkür ederiz. Sağlıklı günler, iyi çalışmalar dileriz.*

TARKAN DENİZ: Konuk konuşmacı olarak davet edildiğim üniversitelerde lisans ve yüksek lisans öğrencileri ile ders söyleşilerimizde de her zaman söylediğim gibi; eğitim öncelikle içten gelir, ilham verici ve motivasyona bağlı olarak sürekli öğrenme ve araştırma isteği ile doğru ve güvenilir

bilgilere doğru kaynaklardan erişerek ve teyit ederek alın kullanıl. Diğer yandan da, eğitim kurumları ve eğitimciler çok önemli fakat eğitim tek başına sırf okula veya eğitime bağlı olarak değil sizlerin de gayretli meraklı araştırması ve çok okuması ile şekillenecek gelişecek çoğalacaktır. Bu nedenle de, özellikle de sırf ders kitapları ve kıymetli okutmanlarımız akademisyenlerimiz yanı sıra iş dünyasının saygın çatı kuruluş iş örgütlerinde, odalar ve borsalar ile sivil toplum kuruluşu olarak değerli ve faydalı sosyal kültürel akademik bilimsel çalışmalar yapan vakıf ve dernekler ile, strateji ve araştırma düşünce kuruluşları ve enstitülerde gönüllü faaliyetlerde bulunmalarını, iletişime, geri bildirimde önem vermelerini, notlar almalarının kariyerlerinde ve tüm hayatlarında çok yararlı olacağını düşünüyorum. Atatürk der ki; "Ben bir işte nasıl başarılı olacağımı düşünmem. O işe neler mâni olur diye düşünürüm. Engelleri ortadan kaldırdım mı iş kendi kendine yürür". ABD profesyonel basketbol ligi NBA efsane oyuncusu ve tüm zamanların en iyi basketbolcusu Michael Jordan "Başarısızlığı kabul edebilirim. Herkes bir şeylerde başarısız olabilir. Ama denememeyi asla kabul edemem!" der.

Kuzey Makedonya eski Cumhurbaşkanı Profesör Gjorge Ivanov der ki; "Biz geçmişi değiştiremeyiz – fakat hep birlikte bugünü değiştirebiliriz, böylece geleceği değiştirebiliriz". Kitabımın sonunda yer alan teşekkür yazımda; "Cennetin Krallığı" adlı sinema filminde geçen ve Kudüs kuşatması ardından ünlü komutan Selahaddin Eyyubi kenti teslim almak üzereyken yıkık dökük bir duvar kapısının üzerinde yer alan eski tabletle yazan Latince "Nemo vir est qui mundum non reddat meliorem", yani "Dünyayı daha iyi yapmayan insan insan değildir" sözüne yer verdim. Son olarak, EURO Politika Dergisi okurlarına ve size başarı ve sağlıklı günler dilekleriyle. Umarım kitabımı ve röportajı ilgiyle, beğenerek ve keyifle okurlar. Tekrar çok teşekkür ederim.

Röportaj: Beril HAKVERİR

Tarkan Deniz'in Kitapyurdu (KDY) tarafından yayımlanan "Söz Uçar Yazı Kalır" adlı kitabını aşağıda yer alan online satış platformu linkini tıklayarak temin edebilirsiniz.
<https://www.kitapyurdu.com/kitap/soz-ucar-yazi-kalir-/569361.html>